

PREKOGRANIČNA PROCJENA UTJECAJA NA OKOLIŠ

s osvrtnom na poteškoće u
provedbi i moguća rješenja
za države Sjevernog Jadrana

PREKOGRANIČNA PROCJENA UTJECAJA NA OKOLIŠ

s osvrtom na poteškoće u
provedbi i moguća rješenja
za države Sjevernog Jadrana

Ova publikacija nastala je u sklopu projekta "Demokracija u praksi" (Croatia 2006 Phare National Program, Reference: 2006-0202-0202, Enabling the Civil Society Sector for active contribution in the pre-accession process in the Area of Environmental Protection and Sustainable Development), koji financijski podržava Europska unija. Za njen sadržaj, koji ni u kom slučaju ne odražava stajališta Europske unije, odgovara isključivo Zelena Istra

Projekt financira

Projekt provodi

Suradnik na projektu

Projektni partner

Sažetak projekta

Potreba za **sudjelovanjem javnosti** u postupcima procjene utjecaja na okoliš (PUO) se temelji na vjerovanju da javnost pogođena nekom odlukom ima pravo biti uključena u postupak donošenja te odluke. Sudjelovanje javnosti u sebi nosi "obećanje" da će doprinos javnosti u procesu konzultacija utjecati na konačnu odluku. Ne postoji neposrednija **demokracija** od sudjelovanja javnosti u postupcima procjene utjecaja. Osim toga, opće je prihvaćeno stajalište da sudjelovanje javnosti može značajno **poboljšati kvalitetu odluke** jer lokalna javnost bolje poznaje specifičnu lokalnu situaciju, može pomoći u otkrivanju pogrešaka i kreiranju alternativnih rješenja. Međutim, u Hrvatskoj još uvijek nedostaje svijest o tome. U postupcima PUO se uglavnom primjenjuju minimalne zakonske obaveze sudjelovanja javnosti, koje ne omogućavaju **utjecaj na konačnu odluku**. Takva situacija dovodi do dramatičnog gubitka povjerenja u javnu upravu kao i, općenito, u vladavinu prava. Samo smisljeno sudjelovanje javnosti može osigurati transparentnost odlučivanja i **djelovanje u javnom interesu**, a asimilacija mišljenja javnosti u postupak odlučivanja može obnoviti izgubljeno povjerenje.

Razlozi demokratskog deficita u postupcima PUO u Hrvatskoj su višestruki: promjene u zakonodavstvu na području PUO dogodile su se uglavnom kao posljedica pritisaka za usklađivanjem s europskim zakonodavstvom u predpristupnom procesu, a ne kao posljedica shvaćanja vrijednosti i pozitivnih učinaka djelotvornog uključivanja javnosti. Osim toga, ne postoji tradicija sudioničkog odlučivanja i nema motivirajućih primjera **dobre prakse**. Tijekom naših prethodnih projekata shvatili smo da sama mobilizacija javnosti za sudjelovanje u postupcima PUO ne donosi značajno poboljšanje ukoliko ne postoji razumijevanje i sudjelovanje svih uključenih u postupke PUO. Stoga projektom "Demokracija u praksi" želimo doprinijeti **shvaćanju važnosti sudioničkih mehanizama odlučivanja**, uključiti širi krug dionika u aktivnosti i poticati aktivni doprinos udruga u razvoju, primjeni i nadzoru okolišnog *acquisa* na području procjene utjecaja.

Izazov koji je pred nama je usklađivanje potrebe za ekspertizom na području procjene utjecaja s transparentnošću procedure i sudjelovanjem javnosti koje zahtijeva demokratska **praksa**. Tehnički dio postupka procjene utjecaja je osnova, ali konačnoj odluci legitimitet može dati samo javnost!

Više o projektu možete pročitati ovdje:
<http://participator.zelena-istra.hr>

zelena istra

Zelena Istra

Dušica Radojčić

voditeljica projekta

"Demokracija u praksi"

Pula, studeni, 2009.

PREKOGRANIČNA PROCJENA UTJECAJA NA OKOLIŠ

s osvrtom na poteškoće u provedbi i moguća
rješenja za države Sjevernog Jadrana

Sadržaj

1/ Uvod	5
2/ Okvir	6
2.1 Konvencija o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica - Espoo konvencija	6
2.2. Mehanizmi za djelotvornu primjenu odredbi Espoo Konvencije	8
2.3. Primjena Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica u Hrvatskoj, Sloveniji i Italiji	8
3/ Izazovi	10
3.1. Poteškoće	10
3.2. Moguća rješenja	10
3.3. Sudjelovanje javnosti	11
3.4. Sjeverni Jadran	12
3.5. Prekogranična strateška procjena utjecaja na okoliš	14
4/ Iskustva	15
Slučaj terminala za ukapljeni prirodni plin u Tršćanskom zaljevu	
5/ Prilozi	27
Popis propisa koji reguliraju procjenu utjecaja na okoliš preko državnih granica	

Procjena utjecaja na okoliš je instrument zaštite okoliša koji su mnoge države svijeta uključile u svoje zakonodavstvo. Postupak procjene utjecaja na okoliš (PUO) se kao planski instrument odlučivanja prvi puta pojavio krajem 60-ih i od tada, zbog rastuće zabrinutosti i želje za održivim razvojem, broj država koje zahtijevaju formalnu proceduru procjene utjecaja na okoliš neprekidno raste: danas preko sto država u cijelom svijetu propisuju PUO kao standardni aspekt izdavanja dozvola.

Cilj procjene utjecaja na okoliš je pružiti informaciju o okolišnim posljedicama planiranih projekata ili zahvata u okolišu, ali i spriječiti, ublažiti ili kompenzirati njihove negativne posljedice. Drugim riječima, radi se o stvaranju uvjeta za postizanje održivog razvoja i optimalizaciju trošenja resursa, zaštiti prirodnih sustava, tj. identifikaciji, procjeni i ublažavanju bio-fizičkih ali i socijalnih i drugih značajnih utjecaja razvojnih aktivnosti.

Ekosustavi, vodeni tokovi ili zračni prostor ne poštuju državne granice. Stoga je sljedeći korak bio priznanje da se negativni utjecaji neće zaustaviti na državnim granicama, te da bi i prekogranične utjecaje trebalo uzimati u obzir prilikom donošenja odluka o nekom zahvatu. Bio je to temelj za usvajanje UNECE-ove (Ujedinjeni narodi – Ekonomska komisija za Europu) Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica u Espoo u Finskoj 1991. godine - po mjestu potpisivanja nazvanoj Espoo konvencija (*Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context - Espoo Convention*). Cilj Konvencije je osigurati održivi razvoj putem međunarodne suradnje u procjeni vjerojatnih učinaka predloženih aktivnosti na okoliš, ali i putem zajedničkog planiranja zahvata u graničnim područjima. Espoo konvencija trenutno broji 43 države potpisnice. Naknadnim amandmanima je omogućeno i državama koje nisu članice UNECE-a da potpišu Konvenciju. Premda ti amandmani nisu još stupili na snagu, mnoge su zemlje izvan UNECE-a pokazale interes za pristupanjem Konvenciji. Zakonodavni okvir koji regulira pitanje prekogranične procjene utjecaja na okoliš (PPUO) posljednjih se godina razvio i obuhvaća i druge multilateralne i bilateralne sporazume kao obavezuju-

će mehanizme za prekogranično informiranje i konzultacije zemalja potpisnica. Ti sporazumi nisu nužno utemeljeni u Espoo konvenciji, ali im je zajednički cilj nadograditi i jasnije odrediti međusobne obaveze u postupku PPUO na temelju reciprociteta. Najčešće se radi o regionalnim sporazumima ili drugim oblicima poput uputa, a nekoliko primjera navodimo u poglavlju 3.2. Ovom publikacijom želimo potaknuti slične procese i sporazume među državama na obalama Sjevernog Jadrana. **Sposobnost regionalne suradnje je ključni tekst za jadranske zemlje sa zajedničkom europskom budućnošću.** Premda su ratifikacijom Espoo konvencije Hrvatska, Italija i Slovenija preuzele obavezu prekogranične procjene utjecaja na okoliš, ostaje još mnogo mjesta za provedbu preuzetih obaveza odnosno učinkovitu primjenu tih procedura. U tu je svrhu najprije potrebno identificirati kritične praktične poteškoće i mogućnosti njihova rješavanja.

Budući da je uključivanje javnosti u prekograničnu procjenu utjecaja na okoliš jedno od ključnih elemenata same procedure, o temeljnim principima i mogućnostima za poboljšanje prakse riječ je u poglavlju 3.3.

Poglavlje 3.4. donosi opis trenutne situacije na Sjevernom Jadranskom i obrazloženje nužnosti bolje suradnje država na njegovim obalama. Slučaj prekogranične procjene utjecaja na okoliš za terminale za ukapljeni prirodni plin u Tršćanskom zaljevu, koji donosimo u poglavlju 4., izvrstan je primjer na kojem ćemo ilustrirati nedostatke i poteškoće u primjeni postupaka predviđenih Espoo konvencijom. Taj je slučaj uvjerljiv dokaz da je na ovom području svakako potrebno zajedničko tijelo nadležno za provedbu prekograničnih procjena utjecaja na okoliš i da se izbjegavanjem provođenja propisane procedure prekogranične procjene utjecaja na okoliš dodatno stvara klima nepovjerenja u ovoj regiji, koja već postoji zbog mnogih otvorenih pitanja.

2.1. Espoo konvencija

Espoo konvencija sadrži preambulu, dvadeset članaka i sedam priloga. Države potpisnice dužne su primijeniti njene odredbe kada su zadovoljeni sljedeći preduvjeti: kada se radi o zahvatu koji se nalazi u popisu aktivnosti iz Priloga I., te kada postoji vjerojatnost da će planirani zahvat prouzročiti značajni negativni utjecaj preko granica države.

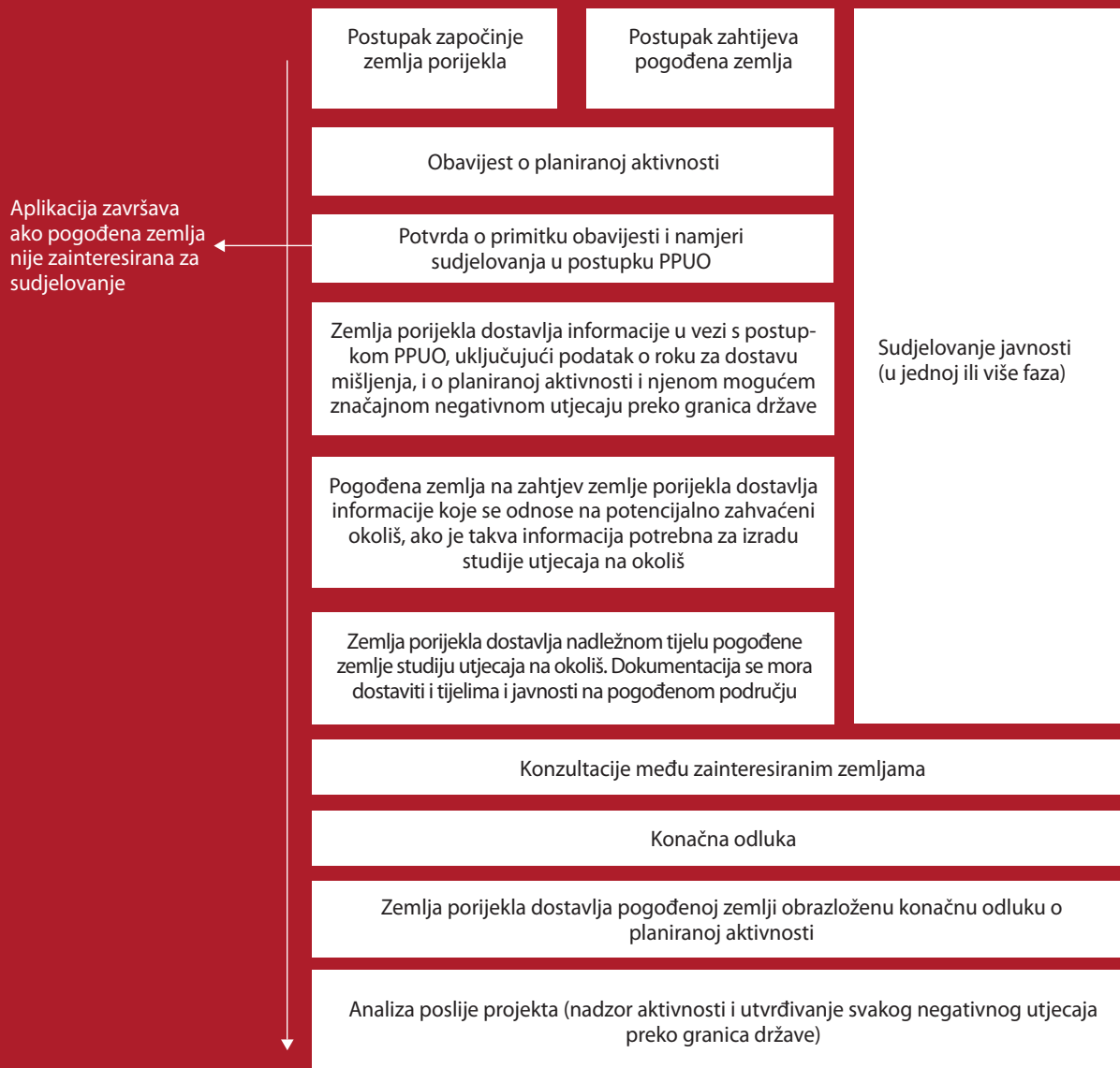
Člancima 3., 4., 5., 6. i 7. su točno utvrđeni koraci u proceduri (koje na sljedećoj stranici donosimo i u shematskom obliku); oni uključuju nekoliko osnovnih aktivnosti, koje se, međutim, u praksi obično ne događaju po opisanom jednostavnom redoslijedu¹:

- Zemlja porijekla obavještava pogođenu zemlju o planiranoj aktivnosti koja može imati značajni negativni prekogranični utjecaj, a informacija može sadržavati i opis potencijalnog utjecaja, te opis postupka odlučivanja i izdavanja dozvola.
- Odgovor pogođene zemlje kojim se izjašnjava o želji za pokretanjem procedure predviđene Espoo konvencijom.
- Razmjena informacija o planiranoj aktivnosti među zainteresiranim državama.
- Priprema studije o utjecaju na okoliš planiranog zahvata.
- Dostavljanje studije o utjecaju na okoliš nadležnim institucijama u pogođenoj zemlji.
- Konzultacije između nadležnih tijela zainteresiranih zemalja.

- Sudjelovanje javnosti pogođene zemlje: organiziranje javne rasprave.
- Nadležno tijelo zemlje porijekla donosi konačnu odluku, vodeći računa o studiji utjecaja na okoliš i zaprimljenim primjedbama i komentarima nadležnih tijela i javnosti pogođene zemlje.
- Obavještavanje pogođene zemlje o konačnoj odluci.
- Praćenje provedbe mjera zaštite okoliša i post-projektne analize.

¹ Wiek Schrage i Nick Bonvoisin, "Transboundary Impact Assessment: frameworks, experiences and challenges", *Impact Assessment and Project Appraisal*, Journal of the IAIA, volume 26, No.4, December 2008, str. 234-238

Shema postupka prekogranične procjene utjecaja na okoliš prema Espoo konvenciji

8 2.2. Mehanizmi za djelotvornu primjenu odredbi Espoo Konvencije

Espoo konvencijom su institucionalizirani mehanizmi za osiguravanje učinkovitosti njene primjene. Jedan od instrumenata je istražni postupak odnosno formiranje istražne komisije (čl. 3(7) i Prilog IV Konvencije). Istražni postupak se koristi u slučaju da postoji nedoumica o tome može li doći do značajnih negativnih posljedica preko granica države. Ako se potpisnice ne mogu složiti oko toga, svaka potpisnica može proslijediti to pitanje istražnoj komisiji, koja će iznijeti svoj stav o vjerojatnosti negativnog utjecaja².

Sljedeći mehanizam je ocjena usklađenosti (čl. 14 bis). Radi se o postupku koji nije akuzatoran, nego prije svega usmjeren na pružanje pomoći, a služi za ocjenu usklađenosti postupaka prekogranične procjene utjecaja na okoliš s odredbama Konvencije.

U slučaju spora oko tumačenja ili primjene Espoo konvencije koji se ne može riješiti na drugi način, države potpisnice mogu spor proslijediti Međunarodnom sudu i/ili zatražiti arbitražu u skladu s postupkom navedenim u Prilogu VII.

Konvencija je, također, uvela obavezu stalnog nadzora nad provedbom same Konvencije, te obavezu ocjene politike i metodološkog pristupa procjeni utjecaja na okoliš od strane potpisnica. Po tom pitanju zemlje potpisnice na području sjevernog Jadrana nisu još poduzele nikakve aktivnosti.

2.3. Primjena Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica u Hrvatskoj, Sloveniji i Italiji

Hrvatska

Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske potvrdio je Konvenciju na sjednici 19. travnja 1996., a Konvencija je stupila na snagu 10. rujna 1997. godine. Godine 2008. usvojen je Zakon o potvrđivanju Izmjene i dopune Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica, a 2009. su donesene Izmjene i dopune Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica. Navedene izmjene Konvencije odnose se na amandmane koji su usvojeni u Sofiji 27. veljače 2001. i Cavtatu 4. lipnja 2004., a odnose se na mogućnost pristupanja Konvenciji i država koje nisu članice UNECE-a, na omogućavanje pogođenim zemljama da sudjeluju i u fazi utvrđivanja sadržaja studija utjecaja na okoliš, na određene izmjene u popisu aktivnosti iz Priloga I te na druge manje izmjene.

Slovenija

Zakon o potvrđivanju Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica (*Zakon o ratifikaciji Konvencije o presoji čezmejnih vplivov na okolje*) objavljen je u službenim novinama "Uradni list Republike Slovenije" br. 11/1998., a stupio na snagu 20. lipnja 1998. godine.

Italija

Espoo konvencija je prenesena u talijansko zakonodavstvo Zakonom 3-11-1994 br. 640, objavljenim 22. studenog 1994. godine u službenim novinama "Gazzetta Ufficiale" br. 273 (*Legge 3-11-1994 n. 640 - Ratifica ed esecuzione della convenzione sulla valutazione dell'impatto ambientale in un contesto transfrontaliero, con annessi, fatto a Espoo il 25 febbraio 1991.*). Zakon je stupio na snagu dan nakon objavljivanja u službenim novinama

² Vrlo dobar primjer istražnog postupka u slučaju izgradnje navigacijskog kanala Dunav-Crno more (*Danube-Black Sea Deep Water Navigation Canal in the Ukrainian Sector of the Danube Delta*) potražite ovdje: <http://www.unece.org/env/eia/implementation/inquiry.htm>

3.1. Poteškoće u primjeni prekogranične procjene utjecaja na okoliš

Prilično neprecizne i slabe zakonske odredbe za implementaciju procedure utvrđene Espoo konvencijom dovele su do poteškoća u njihovoj primjeni. Bonvoisin i Horberry³ identificirali su ih i opisali na sljedeći način :

- Poteškoće s identifikacijom kontaktnih točaka - koga kontaktirati za različite tipove zahvata i aktivnosti, u različitim sektorima na različitim razinama uprave. Poteškoće rastu sa stupnjem decentraliziranosti uprave.
- Izostanak odgovora - ako pogođene zemlja ne odgovori na poziv, nije jasno znači li to da se ne želi uključiti u postupak i postavlja se pitanje da li je potrebno nastaviti s pozivima.
- Jezične poteškoće - postavlja se pitanje prijevoda dokumenata i za vrijeme sastanaka. Ne postoji jedinstveni stav o količini dokumentacije koju je potrebno prevesti, na koje jezike, tko je to dužan učiniti (nositelj zahvata, zemlja porijekla ili pogođena zemlja) i tko snosi troškove.
- Limitirani pristup dokumentaciji javnosti pogođene zemlje - pretjeranim oslanjanjem na dostupnost informacija na internetu ne vodi se računa i isključuje se onaj dio pogođene javnosti kojoj ta pogodnost nije dostupna.
- Ograničeni pristup javnim prezentacijama u slučaju kada se održavaju samo u zemlji porijekla (troškovi putovanja, poteškoće na granicama, prevođenje...).
- Nedostatak interesa javnosti za sudjelovanjem - naročito u slučajevima kada se radi o postupcima kojima se prezentiraju aktivnosti susjedne zemlje koje nisu "konkretne" poput politika, planova i programa.
- Neravnopravnost u mogućnostima sudjelovanja javnosti u zemlji porijekla i pogođenoj zemlji.
- Nesigurnost u vezi s obavještanjem - pogođena zemlja treba biti obavještena o mogućim prekograničnim utjecajima najkasnije za vrijeme javne rasprave o studiji utjecaja na okoliš ili strateškoj studiji. Ali ako se mogući

prekogranični utjecaji utvrde u nekoj ranijoj fazi, npr. u fazi izdavanje uputa za sadržaj studije utjecaja na okoliš, i neformalna bi informacija o tome bila dobrodošla jer bi se na taj način skratio sam postupak odlučivanja i moguće odgode u pogođenoj zemlji.

- Kašnjenje s implementacijom zahvata - proces prekograničnih konzultacija može značajno odgoditi realizaciju predloženog zahvata zbog kašnjenja s obavještanjem pogođene zemlje, čekanja na odgovor, prevođenja dokumentacije i organiziranja prekogranične javne rasprave.
- Nekompatibilnost nacionalnih postupaka procjene utjecaja na okoliš i sudjelovanja javnosti - npr. vrijeme na raspolaganju u različitim fazama postupka, sudjelovanje javnosti u fazi utvrđivanja sadržaja studije utjecaja na okoliš itd., što može dovesti do praktičnih poteškoća i odgoda kao i do neravnopravnosti u odnosu prema javnostima pogođene zemlje i zemlje porijekla.
- Neslaganje oko toga tko bi trebao snositi troškove koji se u vezi s postupkom PPUO pojavljuju u pogođenoj zemlji - npr. troškovi organiziranja javne rasprave i prezentacije ili ocjene prihvatljivosti zahvata uključujući komentare javnosti, koje provode tijela pogođene države.
- Politički kompromisi - politički pregovori i kompromisi kojima se štite nacionalni interesi i koji se upliću i ometaju postupak PPUO.

3.2. Moguća rješenja

Mnoge od navedenih poteškoća mogu se riješiti međudržavnim sporazumima kojima bi trebalo utvrditi kontaktne točke ili formirati zajedničko tijelo za komunikaciju u postupcima PPUO, precizirati prava i obaveze u vezi s prevođenjem i svim troškovima postupka, definirati zajedničke kriterije za utvrđivanje značaja utjecaja, način organiziranja sudjelovanja javnosti kao i način rješavanja sporova. Bilateralni ili multilateralne sporazumi su ujedno i praktični način da se premoste razlike koje mogu postojati u zakonodavstvu i praksi pojedinih država. Člankom 8. Konvencije predviđeno je da potpisnice mogu održavati postojeće ili sklopiti nove bilateralne ili multilateralne ugovore ili druge sporazume kako bi izvršile svoje obveze

³ N. Bonvoisin i J.Horberry, 2005., *Transboundary SEA: position paper, IAIA Conference*

iz Konvencije. Ti ugovori ili drugi sporazumi mogu se temeljiti na elementima navedenim u Prilogu VI, iz kojih izdvajamo:

- definiranje institucionalnih, administrativnih i drugih mehanizama koji se uspostavljaju na osnovi uzajamnosti i istovjetnosti,
- usklađivanje politike i mjera za zaštitu okoliša kako bi se postigla što je moguće veća sličnost među standardima i metodama koje se odnose na provođenje procjene utjecaja na okoliš,
- definiranje metoda za izradu, unaprjeđenje i usklađivanje pri utvrđivanju, mjerenju, predviđanju i procjeni utjecaja; te pri analizi poslije projekta,
- utvrđivanje praga razine i specifičnih kriterija za određivanje značaja utjecaja preko granica države koji se odnose na lokaciju, prirodu ili veličinu planiranih aktivnosti, a na koje će se primijeniti procjena utjecaja na okoliš u skladu s odredbama ove Konvencije; te utvrđivanje kritičnih vrijednosti onečišćenja preko granica države,
- provođenje zajedničke procjene utjecaja na okoliš, tamo gdje je to prikladno, izrada zajedničkih programa praćenja, međusobno kalibriranje uređaja za praćenje i usklađivanje metodologije s ciljem da se podaci i dobivene informacije učine kompatibilnima.

U nedostatku takvih međudržavnih sporazuma, navedeni se elementi postupka mogu utvrditi i od slučaja do slučaja.

Primjere regionalnih sporazuma nalazimo u Arktičkoj strategiji zaštite okoliša⁴, u uputama za primjenu Espoo konvencije koje su zajednički donijele zemlje Centralne Azije⁵, te sporazumu koji su potpisale zemlje Jugoistočne Europe⁶. Da bi potaknule tu vrstu suradnje, stranke Konvencije usvojile

⁴ AEPS, *Arctic Environmental Protection Strategy 1997, Guidelines for Environmental Impact Assessment in the Arctic*, <http://arcticcentre.ulapland.fi/aria/>

⁵ UNECE 2007, *Guidelines on EIA in a Transboundary Context for Central Asian Countries* <http://www.unece.org/env/documents/2007/eia/wg.1/ece.mp.eia.wg.1.2007.6.e.pdf>

⁶ UNECE 2008b, *Multilateral agreement among the countries of South-Eastern Europe for implementation of the Convention on EIA in a Transboundary Context, in annex to the Draft decision IV/4 on strengthening subregional cooperation* <http://www.unece.org/env/documents/2008/eia/ece.mp.eia.2008.8.e.pdf>

su i Upute za regionalnu suradnju (*Guidance on Subregional Cooperation*⁷).

Područja suradnje i posebnih sporazuma mogu biti grupe država s nekim zajedničkim obilježjima ili kriterijima, koji bi se mogli temeljiti na zemljopisnoj određenosti, na zajedničkoj povijesti ili jeziku, gospodarskom razvoju itd. Smisao regionalne suradnje je omogućavanje redovite razmjene informacija među zemljama obuhvaćenima takvim sporazumom kao i poboljšanje primjene odredbi Espoo konvencije. **Uspješna i kvalitetna primjena prekogranične procjene utjecaja na okoliš stvara povjerenje i doprinosi poboljšanju međudržavnih odnosa i u drugim sferama.**

3.3. Sudjelovanje javnosti

Člankom 2.(6.) Konvencije utvrđeno je da “zemlja porijekla treba pružiti mogućnost javnosti na područjima koja bi mogla biti zahvaćena da sudjeluje pri procjeni utjecaja na okoliš u vezi s planiranim aktivnostima, i treba osigurati da mogućnost koja se pruža javnosti pogođene zemlje bude jednaka onoj koja se pruža javnosti u zemlji porijekla.”

Načelo sudjelovanja javnosti ugrađeno u Konvenciju temelji se na općeprihvaćenom stajalištu da bez sudjelovanja javnosti nema održivog razvoja, da uključivanjem javnosti u postupak odlučivanja o okolišu sama procedura postaje transparentnija i dobiva veći legitimitet, te da sudjelovanje javnosti u ranoj fazi odlučivanja o nekom zahtvu može spriječiti ili ublažiti sukobe i negativni utjecaj na okoliš. **“Demokratska učinkovitost” postupka trebala bi biti jednako važna kao i njegova “okolišna učinkovitost”.** Da bi se potaknulo i olakšalo organiziranje sudjelovanja javnosti, izrađene su i na Trećoj konferenciji Stranaka usvojene Upute za sudjelovanje javnosti u postupku prekogranične procjene utjecaja na okoliš⁸.

Zbog različitosti u zakonskom okviru koji regulira postupak

⁷ *Guidance on Subregional Cooperation*, http://www.unece.org/env/eia/pubs/subregional_coop.htm

⁸ *Guidance on Public Participation in Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context* http://www.unece.org/env/eia/pubs/publicpart_guidance.htm

12 PUO u različitim državama, preporuča se ugraditi u dodatne bilateralne / multilateralne sporazume preciznije odredbe o obavezama u vezi s načinom uključivanja javnosti. Te bi odredbe trebale sadržavati jasnu nadležnost za organiziranje postupka sudjelovanja javnosti, o vremenu na raspolaganju, o financijskim aspektima sudjelovanja javnosti, detalje o prijevodima dokumenata, o njihovom volumenu i formatu, metode informiranja i sudjelovanja te zaprimanja komentara, kao i metodama obavještanja javnosti o konačnoj odluci u vezi s nekim zahvatom. **Državama se preporuča formiranje zajedničkog tijela za upravljanje prekograničnim procedurama i organiziranje sudjelovanja javnosti.**

Zakonski okvir za sudjelovanje javnosti jest najbitnija pretpostavka za djelotvornost sudjelovanja javnosti, ali se djelotvornost ne može postići ako se istovremeno ne pruži pravo i mogućnost javnosti da poštivanje zakona i pravdu zatraži pred sudom u slučajevima kada je pravo na sudjelovanje namjerno ili slučajno uskraćeno. Učinkovitost se neće postići ni ako se stavovi pogođene javnosti ne budu asimilirali u konačnu odluku o zahvatu, kao ni ako se ne podupre onaj dio javnosti koji bez takve pomoći neće imati mogućnost ni priliku sudjelovati u javnoj raspravi o nekom zahvatu. To je važno istaknuti jer je praksa pokazala da tijela nadležna za provedbu postupka PUO nisu sklona učinkovitom informiranju i sudjelovanju javnosti. **Zakonski okvir sudjelovanja javnosti ostat će samo dio obavezne birokratske procedure bez stvarnog značaja i utjecaja ukoliko se ne budu razvijali institucionalni kapaciteti i politička volja da se osigura njegova učinkovitost.**

3.4. Sjeverni Jadran

Međunarodna mreža organizacija za zaštitu okoliša **AdriaticGreeNet**, čiji je član osnivač i Zelena Istra, organizirala je u talijanskoj Goriziji 14. prosinca 2007. međunarodnu radionicu o Espoo konvenciji pod pokroviteljstvom Ministarstva okoliša, zaštite prostora i mora Republike Italije, Autonomne regije Friuli Venezia Giulia i Provincije Gorizia, te u suradnji s Institutom za međunarodnu sociologiju iz Gorizije. Na radionici su prisutni predstavnici ministarstava zaštite okoliša Slovenije, Hrvatske i Italije, predstavnici Regije Friuli Venezia Giulia i Istarske Županije, te predstavnici drugih institucija i agencija govorili o dosadašnjim primjerima (ne)primjene postupaka

predviđenih Espoo konvencijom, mogućnostima unaprjeđenja i mogućim scenarijima prekogranične suradnje.

Godinu dana prije toga AdriaticGreeNet je organizirao i Alternativni forum Sjevernog Jadrana s namjerom kreiranja prijedloga usklađenog i održivog načina korištenja resursa i poticanja regija i država na obalama sjevernog Jadrana da nadvladaju partikularne interese i okvire granica i započnu suradnju na izgradnji zajedničke održive budućnosti tog područja. Na Forumu je sudjelovalo preko 60 predstavnika organizacija, institucija, lokalne uprave, stranaka i stručnjaka iz tri države, koji su na cjelodnevним radionicama obradili teme poput opravdanosti izgradnje terminala za ukapljeni plin u tom dijelu Jadrana, novih infrastrukturnih projekata sa značajnim negativnim utjecajem na okoliš, mogućim alternativama itd. Na plenarnoj je sjednici usvojen protokol u kojem su istaknuti zahtjevi za započinjanjem procedure proglašenja Jadranskog mora Osobito osjetljivim morskim područjem⁹ Svoja su mora već proglasile osobito osjetljivim Baltičke zemlje i zemlje Europe na obalama Atlantskog mora. Tim više čudi da se po tom pitanju nije postigao dogovor za Jadran, koji je daleko osjetljivije i ranjivije more. Protokolom se zahtijeva i pokretanje participativnih modela definiranja razvojnih strategija i granica održivosti za sektore energetike, transporta, turizma i ribarstva, preuzimanje obaveze smislene, a ne samo formalne prekogranične procjene utjecaja na okoliš, kako za strategije i provedbene politike, tako i za pojedine projekte, te preuzimanje obaveze formiranja jedne zajedničke prekogranične komisije za procjenu utjecaja na okoliš.

Sudionici su se složili da je sjeverni dio Jadranskog mora izuzetno osjetljivo područje zbog male dubine i slabe izmjene

⁹ Mješovita talijansko-slovensko-hrvatska komisija, osnovana temeljem Ozimskih sporazuma, započela je ali i obustavila rad na prijedlogu proglašavanja Sjevernog Jadrana Osobito osjetljivom morskom zonom (*Particularly Sensitive Sea Area - PSSA*) prema kategorizaciji Međunarodne pomorske organizacije (*International Maritime Organization*), sukladno MARPOL konvenciji 73/78 i pripadajućim aneksima. Međunarodna pomorska organizacija definira PSSA kao "morsko područje koje treba posebnu zaštitu zbog svojih ekoloških, socio-ekonomskih ili znanstvenih razloga, jer to područje može biti izloženo znatnom ili trajnom oštećenju zbog utjecaja aktivnosti vezanih uz pomorski promet".

voda, te zbog velike koncentracije gospodarskih aktivnosti na njegovim obalama. Rijekom Po unosi se u Jadran 40% otpadnih voda cjelokupnog talijanskog teritorija, a uz glavne je vodotoke u Italiji koncentrirana poljoprivreda i stočarska industrija. Ispuštanje balastnih voda omogućilo je kolonizaciju alohtonim vrstama. Stalne stresne situacije uzrok su smanjenja biomase i biološke raznolikosti. Na sjevernom su Jadranu smještene i luke poput Trsta, najveće luke za promet naftom i derivatima na Sredozemlju, s prometom od cca 36 milijuna tona sirove nafte i 850.000 tona derivata godišnje, Venecije - Luka Marghera, Kopra, Rijeke i naftnog terminala u Omišlju na otoku Krku. U listopadu 2009. s radom je započeo i off-shore terminal za ukapljeni prirodni plin kod mjesta Porto Levante u Italiji (Rovigo). Obale Sjevernoga Jadrana jedan su od najvećih turističkih bazena Europe, kojeg karakterizira velika koncentracija čovjekovih djelatnosti i posjetitelja na

vrlo malom području u vrlo kratkom ljetnom periodu, te nekontrolirano širenje luka za nautički turizam. U jadranskim se vodama odvijaju i intenzivne ribolovne aktivnosti što je već prouzročilo probleme u tom sektoru. Planovi izgradnje nove energetske infrastrukture zaista su impresivni za tako osjetljivo i zatvoreno more: osim postojećih platformi za eksploataciju plina, planiraju se i brojne nove u Italiji i Hrvatskoj, u talijanskim vodama Tršćanskog zaljeva planiraju se dva terminala za ukapljeni plin kapaciteta 8 milijardi m³ godišnje svaki - jedan na obali kod mjesta Muggia, a drugi off-shore ispred slovenske i hrvatske obale. Pored toga, spominje se i platforma na moru, 15 milja od talijanske obale, s velebnom vjetrenjačom koja bi proizvodila 30 megavata električne energije. Na otoku Krku se planira jedan terminal za ukapljeni plin kapaciteta 15 milijardi m³, a i u Sloveniji se počinje spominjati mogućnost izgradnje LNG terminala u Kopru. Prem-

Piran, 5. lipnja 2006. - Alternativni forum Sjevernog Jadrana u organizaciji AdriaticGreeneta

14 da studija utjecaja na okoliš nije ocijenjena prihvatljivom, projekt Družba-Adria i dalje se nudi kao mogućnost, kao i njegova "zamjena" naftovodom Costanza - Pančevo - Omišalj - Trst (CPOT). Pri tome se, naravno, vodi računa jedino o tzv. nacionalnim interesima, izbjegavajući govoriti o kumulativnom utjecaju svih postojećih i planiranih zahvata odnosno o granici održivosti zatvorenog mora. Planira se stihijski i pretjerujući s optimizmom u pogledu ekonomskih učinaka visokorizičnih projekata sa značajno negativnim utjecajem na okoliš. Naglašavaju se ekonomski učinci na nacionalnoj razini, a zanemaruju oni negativni okolišni i društveni, tj. neželjene konzekvence i troškovi ili negativni utjecaj na druge gospodarske djelatnosti.

Pronalaženje ravnoteže između nacionalnih interesa i regionalne suradnje stoga postaje ključno pitanje.

No, mogu li države nešto zajedno učiniti za usuglašavanje strategije razvoja i korištenja Jadranskog mora? Politička volja za to nije se još manifestirala. Dosadašnja praksa, kada je PPUO u pitanju, odnosila se samo na rijetke pojedinačne zahvate, a i tada se svodila samo na formalno odrađivanje obaveza iz Konvencije. To se najbolje manifestira u načinu organiziranja sudjelovanja javnosti koje se svodi samo na zadovoljavanje proceduralnih zahtjeva bez stvarne želje i napora da se ono učini smislenim. Ponekad se, kao u recentnom slučaju talijanskih terminala za ukapljeni plin, izbjegava provođenje propisane procedure prekogranične procedure PUO i time dodatno stvara klima nepovjerenja u ovoj regiji. Izgradnja tog povjerenja neće se pokrenuti izbjegavanjem provođenja propisa i međusobnim optužbama ili navodeći sve prethodne primjere izbjegavanja obaveza kod susjeda kao opravdanje za vlastito kršenje obaveza.

Umjesto reaktivnog planiranja, kada se pokušavaju smanjiti negativne posljedice loših odluka, trebalo bi početi s planiranjem aktivnosti na način da se od početka izbjegn timer negativni učinci. Stoga i procjena utjecaja na okoliš mora biti strateške prirode i sastavni dio svih planova i programa u ovoj regiji; procjena koja mora biti u stanju predvidjeti posljedice razvojnih strategija i politika po okoliš.

3.5. Prekogranična strateška procjena utjecaja na okoliš

Politički konflikti među državama nastaju i zbog načina korištenja resursa kojima se ne vodi računa o negativnom utjecaju ili potrebama susjednih država. Konvencija o prekograničnoj procjeni utjecaj na okoliš je jedan od načina kojima se otvara put dijalogu, ali i sudovima u slučaju sporova u vezi s negativnim utjecajima pojedinih zahvata ili projekata na okoliš susjedne države. Ali što u slučaju da neki plan ili program, kojima se utvrđuju lokacije i kapaciteti projekata koji će uslijediti, ima vjerojatni negativni učinak na susjednu zemlju? To je pitanje riješila Direktiva EU o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš (SEA Directive 2001/42/EC), koja je uvela **obavezu izrade prekogranične strateške procjene utjecaja na okoliš (SPUO) za sve zemlje Europske unije, kao i za zemlje potpisnice Protokola o strateškoj procjeni utjecaj na okoliš** - kada stupi na snagu.

Zakonom o zaštiti okoliša (NN br. 110/07) prenesene su u hrvatski pravni sustav odredbe Direktive Vijeća ministara EU o procjeni utjecaja određenih planova i programa na okoliš odnosno uvedena je strateška procjena utjecaja plana i programa na okoliš. Tim je zakonom uvedena obaveza obavještanja druge države o planu i programu čija bi provedba mogla značajno utjecati na okoliš i zdravlje ljudi druge države prije stavljanja u postupak donošenja. Vlada je donijela i Uredbu o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (NN br. 64/08) i Uredbu o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (NN br. 64/08), kojima je propisan način provedbe postupka u slučaju mogućeg prekograničnog utjecaja plana ili programa.

Na drugom sastanku stranaka Espoo Konvencije u Sofiji 2001. godine odlučeno je o pripremi Protokola o strateškoj procjeni okoliša, koji nadopunjava postojeće odredbe o procjeni utjecaja preko državnih granica. Protokol o strateškoj procjeni okoliša usvojen je kao protokol uz Konvenciju u Kijevu 2003. Protokol je potpisalo 38 država, ali još uvijek nije stupio na snagu jer ga je do sada ratificiralo samo 12 država od potrebnih 16 da bi stupio na snagu. U Hrvatskoj je Prijedlog Zakona o potvrđivanju Protokola o strateškoj procjeni okoliša uz Konvenciju o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica usvojen 6. listopada 2009. godine.

Ratifikacija ovog Protokola korisna je u smislu međunarodnog ujednačavanja i unaprjeđivanja primjene postupka strateške procjene te stvaranje osnove za promicanje održivog razvoja na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Time se omogućava da se mjerodavne odluke o prihvaćanju plana i programa donose uz poznavanje mogućih značajnih prekograničnih utjecaja koje bi plan ili program svojom provedbom mogao imati.

Prekogranične konzultacije u slučaju strateške procjene utjecaja na okoliš znače prvenstveno konzultacije među mjerodavnim tijelima vlasti. Nije, međutim, jasno definirano kakva bi se procedura trebala primijeniti za uključivanje javnosti u taj postupak. Tako da ostaje pitanje koju bi proceduru trebalo slijediti i tko je za što odgovoran. Budući da je prema Direktivi o SPUO stratešku procjenu potrebno izvršiti za sve razine prostornih planova, lokalnu, regionalnu i nacionalnu, to znači i da je prekograničnu stratešku procjenu potrebno izvršiti za svaki od tih planova koji bi mogao imati negativni prekogranični utjecaj. Direktiva o SPUO utvrđuje obavezu identificiranja javnosti koja će sudjelovati u postupku, što odabranim dijelovima javnosti daje privilegirani položaj.

Provedba prekogranične SPUO u europskoj praksi je vrlo slaba jer države najčešće pokušavaju izbjeći prekogranične konzultacije. Jedan od razloga je i manjkavost u definiranju procedura prekograničnih konzultacija, ali i objektivne poteškoće s jezikom, razumijevanju nadležnosti, kako prekogranične primjedbe uvesti u formalni proces izrade planova i programa, tko snosi troškove itd. S druge strane, i prekogranična procjena za pojedine zahvate je imala vrlo težak početak, a danas je ustaljena praksa, što daje nadu da će se slično dogoditi i sa prekograničnom strateškom procjenom utjecaja na okoliš.

4/ Iskustva

Slučaj terminala za ukapljeni prirodni plin u Tršćanskom zaljevu

Italija je početkom 2006. godine gotovo istovremeno pokrenula postupak procjene utjecaja na okoliš za izgradnju dva terminala za ukapljeni prirodni plin smještena na području Tršćanskog zaljeva. Javna rasprava o studiji utjecaja na okoliš za projekt off-shore terminala u tršćanskom zaljevu kompanije Endesa započela je u Italiji 16. veljače 2006. godine, a za terminal kompanije Gas Natural u mjestu Zaule kod Muggie (Trst) 3. ožujka iste godine.

Planirani kapacitet off-shore terminala "Alpi Adriatico" kompanije Endesa je 8 milijardi m³ plina godišnje, a planiran je u Tršćanskom zaljevu približno 10 km od talijanske obale i 500 metara o granice slovenskih teritorijalnih voda. Premda predloženi projekt predviđa realizaciju LNG terminala na moru i pripadajućeg plinovoda do kopna, studija utjecaja na okoliš odnosi se samo na terminal dok je plinovod isključen. Postupak procjene utjecaja na okoliš za taj je terminal naknadno (privremeno?) obustavljen na zahtjev nositelja zahvata. Prema posljednjim informacijama iz medija iz studenog 2009., investitor se ponovo zainteresirao za nastavak postupka procjene utjecaja na okoliš.

Planirani kapacitet on-shore terminala "Zaule" kompanije Gas Natural je, također, 8 milijardi m³ plina godišnje, a pozicija na lokalitetu Zaule na području Općine Trst, približno 3 km od slovenske granice na kopnu. U Studiji utjecaja na okoliš za navedeni projekt uopće se ne spominje prekogranični utjecaj ni obaveze koje proizlaze iz Espoo konvencije. Upravo taj slučaj ćemo detaljno opisati u nastavku kao primjer izbjegavanja primjene odredbi Espoo konvencije u praksi i političkim problemima koji se time generiraju.

POSTUPAK PROCJENE UTJECAJA NA OKOLIŠ ZA TERMINAL ZA UKAPLJENI PRIRODNI PLIN U MJESTU ZAULE (MUGGIA, TRST, ITALIJA) - STUDIJA SLUČAJA

Nositelj zahvata: Gas Natural SDG SA

Studiju slučaja pripremila: Elena Gobbi, predsjednica AdriaticGreeNeta (studeni 2009.)

Datum	Faza procedure	Komentari
01.07.2004.	Nositelj zahvata (investitor) podnosi zahtjev talijanskom Ministarstvu proizvodnih djelatnosti (MPD).	<p>O procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica : Italija je ratificirala Espoo konvenciju Zakonom br. 640/94, kojim je tekst same konvencije prenijela u vlastito zakonodavstvo bez ikakvih dopuna. Procjena utjecaja na okoliš preko državnih granica regulirana je i Poglavljem IV. Zakonika o okolišu (Međuregionalne i prekogranične procjene utjecaja na okoliš), te čl. 32. Zakonodavne odluke br. 4/2008.</p> <p>Europska direktiva o procjeni utjecaja na okoliš usklađena je s Espoo konvencijom i s Aarhuskom konvencijom (Direktive 97/11/EZ i 2003/35/EZ).</p> <p>S obzirom da u ratifikacijskom dokumentu, kojim je Espoo konvenciju prenijela u svoje zakonodavstvo, Italija nije predvidjela mjere za implementaciju predviđenih procedura, usvajanje načela Espoo konvencije zapravo je stvar forme, a ne sadržaja.</p> <p>Taj nedostatak dovodi do pretežno improviziranog vođenja postupka prekogranične procjene utjecaja na okoliš, kojim se ne ostvaruju prava tijela vlasti i javnosti garantirana Espoo konvencijom. To je osnovna osobina i postupka koji ovdje razmatramo - ukupni proceduralni okvir u izrazitom je neskladu s obavezama koje proizlaze iz Konvencije, što je dovelo do niza koraka u proceduri za koje se ne poznaju razlozi ni utemeljenje.</p>
0.01.2005.	Nositelj zahvata podnosi zahtjev Regiji Friuli Venezia Giulia.	
24.01.2006.	Dekretom Regionalnog poglavarstva br. 601 Regija Friuli Venezia Giulia se proglašava zainteresiranom za taj postupak > u skladu time Stručnoj (nacionalnoj) komisiji za procjenu utjecaja na okoliš pridružuje se i predstavnik Regije.	
06.02.2006.	Nositelj zahvata podnosi zahtjev za pokretanjem postupka procjene utjecaja na okoliš Ministarstvu okoliša, zaštite teritorija i mora, Ministarstvu kulturnih dobara i djelatnosti te Regiji Friuli Venezia Giulia.	
03.03.2006.	Pokretanje procedure procjene utjecaja na okoliš > informacija o pokretanju postupka objavljena u lokalnom i nacionalnom tisku (La Repubblica, Messaggero Veneto i Il Piccolo).	

Datum	Faza procedure	Komentari
24.03.2006	Dekretom Regionalnog poglavarstva br. 609 Regija Friuli Venezia Giulia definira "područje pod potencijalnim utjecajem terminala": Općina Trst, Općina Muggia i Općina San Dorligo della Valle > naknadno se zaprima mišljenje tih jedinica lokalne uprave (čl.3. Regionalnog zakona 43/90).	Odluke koje je u ovoj fazi donijela Regija Friuli Venezia Giulia značajno su utjecale na ishod cijele procedure, naročito zbog toga što: 1. je "područje pod potencijalnim utjecajem terminala" svedeno i ograničeno na područja Općina Trst, Muggia i San Dorligo della Valle 2. nisu uzeti u obzir mogući negativni prekogranični utjecaji 3. nisu uzeti u obzir kumulativni utjecaji dvaju istovremeno planiranih terminala za ukapljeni plin u Tršćanskom zaljevu 4. Regija nije reagirala na činjenicu što studijom utjecaja na okoliš nije obuhvaćen i plinovod za priključenje na nacionalnu mrežu.
31.03.2006.	Odsjek III. Uprave za zaštitu okoliša utvrđuje "značajni negativni utjecaj preko granica države" za planirani projekt > Ministarstvo okoliša, zaštite teritorija i mora Italije obavještava Ministarstvo vanjskih poslova Slovenije o pokretanju procedure > rok od 30 dana za iskaz interesa.	Taj datum predstavlja formalni početak postupka prekogranične procjene utjecaja na okoliš, prema Zakonu br. 640/94. Odluka Uprave za zaštitu okoliša o "značajnom negativnom utjecaju preko granica države" nije utemeljena u Studiji utjecaja na okoliš za planirani zahvat, u kojoj se eksplicitno tvrdi da Espoo konvencija nije primjenjiva jer terminali za prirodni ukapljeni plin nisu navedeni u popisu aktivnosti Priloga 1. Espoo konvencije. Nositelj zahvata nije obaviješten o razmatranjima i odlukama Uprave za zaštitu okoliša, te stoga nije od njega zatražena ni dopuna studije o utjecaju na okoliš u vezi s procjenom prekograničnih utjecaja. Ni Regija Friuli Venezia Giulia nije obaviještena o razmatranjima i odlukama Uprave za zaštitu okoliša. Dana 31.03.2006. okolišna organizacija Legambiente Friuli Venezia Giulia je predala svoje primjedbe na studiju utjecaja na okoliš LNG terminala "Zaule", kojima je odbacila neprimjerenost Espoo konvencije izjavivši: "Tražimo da, prema odredbama čl. 2., stavka 5. Espoo konvencije, studija o utjecaju na okoliš bude upotpunjena analizama i studijama utjecaja na široko područje akvatorija Sjevernog Jadrana". Pozivajući se na nužnost proglašenja Sjevernog Jadrana Osobito osjetljivim morskim područjem prema kategorizaciji Međunarodne pomorske organizacije i na temelju MARPOL konvencije 73/78 i njezinih priloga, te na načelo predostrožnosti, organizacija Legambiente zatražila je kumulativnu procjenu utjecaja na okoliš za izgradnju dvaju terminala za ukapljeni plin u Tršćanskom zaljevu na međusobnoj udaljenosti od oko 15 km.
06.04.2006.	1. sastanak Italija-Slovenija > Slovenija traži više informacija o dva planirana projekta izgradnje terminala za ukapljeni plin.	Pokretanje postupka prekogranične procjene utjecaja na okoliš je konfuzno, ne postoji informacija o tome koja je dokumentacija upućena Sloveniji i na temelju koje bi ona mogla iskazati svoj interes i namjeru sudjelovanja u postupku. U ovoj su fazi trebale već biti definirani svi detalji o fazama samog postupka, uključujući i informaciju o roku za dostavu mišljenja. Iz kasnijih događaja postaje jasno da Italija nije Sloveniji dostavila sve potrebne informacije o planiranim aktivnostima i njihovim mogućim značajnim negativnim utjecajima u Sloveniji. Slovenija je na tom sastanku zatražila informacije o izgradnji oba terminala planirana u Tršćanskom zaljevu. Unatoč zahtjevima Slovenije, Uprava za zaštitu okoliša ne uzima u obzir kumulativni negativni utjecaj na okoliš dvaju LNG terminala, mada se postupci u Italiji vode istovremeno. Javnost o navedenom susretu i aktivnostima nikad nije obaviještena, sve se događa samo na razini ministarstava, što nije u skladu s principima Espoo konvencije.

Datum	Faza procedure	Komentari
13.04.2006.	Talijanska Uprava za zaštitu okoliša dostavlja dokumentaciju Sloveniji > upoznaje Sloveniju sa situacijom u vezi s oba terminala u Tršćanskom zaljevu: za off-shore terminal Endesa postupak je tek pokrenut; za terminal Gas Natural postupak procjene utjecaja na okoliš za koji je zadužena Stručna komisija za PUO nije pokrenut jer je zatraženo kompletiranje dokumentacije.	Za razliku od postupka procjene utjecaja na okoliš u Hrvatskoj, u Italiji postupak procjene utjecaja na okoliš u nadležnosti Stručne komisije za PUO započinje tek nakon zaključenja javne rasprave ili konzultacija sa nadležnim ovlaštenim tijelima i javnošću. Iz dokumenata nije moguće utvrditi kada je postupak zapravo pokrenut.
18.04.2006.	Slovenija šalje Bilateralni konzultacijski protokol.	
22.06.2006.	Uprava za zaštitu okoliša šalje Stručnoj komisiji za procjenu utjecaja na okoliš dokumentaciju o primjeni Espoo konvencije.	Od toga se datuma smatra da i ministarska razina raspolaže informacijom o pokretanju procedure prekogranične procjene utjecaja na okoliš.
11.08.2006.	Izvrješće Službe za procjenu utjecaja na okoliš Regije Friuli Venezia Giulia o provedenoj javnoj raspravi u Italiji i primjedbama nadležnih tijela i javnosti.	U Izvrješću se nigdje ne spominje odluka Uprave za zaštitu okoliša u pogledu nužnosti provedbe procedure procjene utjecaja na okoliš preko državnih granica.
18.08.2006.	Međunarodna mreža organizacija za zaštitu okoliša iz Italije, Slovenije i Hrvatske - Adriatic-GreeNet podnosi prijavu Europskoj komisiji zbog: - izostale primjene Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica i - kršenja prava utemeljenih u Aarhuškoj konvenciji.	U odgovoru Europske komisije na prijavu AdriaticGreeNeta (Procedura prigovora br. 2006/4824), koji je pristigao dana 11. svibnja 2007. (ENV.A.2/LT/bd/D (2007.) 8424), stoji: "Što se tiče prekograničnih konzultacija...talijanske su vlasti izjavile da je obavijest o pokretanju procedure za procjenu utjecaja na okoliš preko državnih granica upućena i Sloveniji i Hrvatskoj..." Stoga je 27. lipnja 2007. prijava AdriaticGreeNeta arhivirana kao neutemeljena. Međutim, iz niti jednog spisa Stručne komisije za procjenu utjecaja na okoliš ne proizlazi niti je zabilježen poziv Hrvatskoj da se izjasni o interesu za uključivanjem u postupak (ta se mogućnost navodi samo hipotetički).
25.08.2006.	Dekretom Regionalnog poglavarstva 1996./2006. Regije Friuli Venezia Giulia nalaže se nadopuna projektne dokumentacije > naglašava se kako nije uzet u obzir priključni plinovod > primaju se na znanje negativna mišljenja Općina Muggia i San Dorligo della Valle, dok se mišljenje Općine Trst, koje je pristiglo nakon predviđenog roka, smatra pozitivnim (Regionalni zakon 34/90) > popis utvrđenih nedostataka je dugačak (uključujući nedostatak analize usklađenosti planiranog projekta s proglašenjem Osobito osjetljivog morskog područja) > svi zahtjevi se upućuju Ministarstvu okoliša, zaštite teritorija i mora, budući da je postupak u njihovoj nadležnosti, te, na znanje, Ministarstvu kulturnih dobara i djelatnosti kao i nositelju zahvata, tvrtke Gas Natural.	Regija Friuli Venezia Giulia ne formulira vlastiti stav tijekom procedure već jednostavno prosljeđuje Ministarstvu okoliša, zaštite teritorija i mora zaprimljene primjedbe i zahtjeve.

Datum	Faza procedure	Komentari
06.12.2006.	Europska komisija traži od talijanske Uprave za zaštitu okoliša informacije u vezi s prijavom međunarodne mreže okolišnih organizacija AdriaticGreeNet br. 2006./4824 zbog kršenja obaveza koje proizlaze iz Espoo konvencije i isključivanja Hrvatske iz postupka.	
12.12.2006.	Nositelj zahvata nadopunjuje projektну dokumentaciju.	
20.12.2006.	Informacija o dopuni projektne dokumentacije objavljena u lokalnom i nacionalnom tisku (La Repubblica, Messaggero Veneto i Il Piccolo).	
22.01.2007.	Slovenija šalje Italiji svoju ocjenu o mogućim utjecajima planiranih zahvata u dokumentu pod naslovom "Izvešće o prekograničnim utjecajima dvaju terminala za ukapljeni prirodni plin u Tršćanskom zaljevu i obalnom području".	Taj je spis evidentiran u dekretu Ministarstva okoliša, zaštite teritorija i mora iz 2009. godine, ali se ne pojavljuje u spisima Stručne komisije za procjenu utjecaja na okoliš. To potvrđuje zbrku i problem s dokumentacijom koja je prosljeđena Sloveniji: primjedbe Slovenije uopće se ne odnose na dokumente koje joj je Italija dostavila (primjedbe Slovenije odnosile su se na dva plinska terminala u tršćanskom zaljevu dok se postupak vodio samo za jedan terminal).
29.01.2007.	2. susret Italija-Slovenija održan u sjednici Regije Friuli Venezia Giulia s delegacijom Ministarstva okoliša Slovenije.	
01.06.2007.	Dekretom Regionalnog poglavarstva br. 1310/2007. Regija Friuli Venezia Giulia usvaja sadržaj Zaključnog izvješća svoje Službe za procjenu utjecaja na okoliš > nastavak procedure prepušta nadležnom Ministarstvu okoliša, zaštite teritorija i mora > ponovno utvrđuje da u postupku procjene utjecaja na okoliš nije uzet u obzir plinovod za priključenje nacionalnoj mreži > zaključak: "ne može se izraziti pozitivno mišljenje o prihvatljivosti za okoliš" > navodi se popis dopuna koje se smatraju neophodnima.	
08.06.2007.	Stručna komisija za procjenu utjecaja na okoliš priopćuje Upravi za zaštitu okoliša analize slovenskih primjedbi.	Kao što je već ustanovljeno, nije jasno koju je dokumentaciju Slovenija koristila za pisanje svojih komentara i primjedbi.

Datum	Faza procedure	Komentari
26.05.2008.	Slovensko Ministarstvo okoliša traži posebne preliminarne konzultacije.	I ovaj je zahtjev iznenađujući budući da je Slovenija već podnijela Italiji svoje primjedbe, pa je neobično da godinu i pol dana nakon toga traži "preliminarne konzultacije".
20.06.2008.	Mišljenje br.73 Stručne komisije za procjenu utjecaja na okoliš – PUO i SPUO > zahvat ocijenjen prihvatljivim za okoliš uz propisane mjere praćenja stanja i zaštite okoliša.	Nedugo, dakle, nakon slovenskog zahtjeva za "preliminarnim konzultacijama" Stručna komisija za procjenu utjecaja na okoliš izdaje pozitivno mišljenje i izgradnju on-shore terminala ocjenjuje prihvatljivom za okoliš. U tom se pozitivnom mišljenju uopće ne spominju primjedbe koje je uputila Slovenija iako je dana 08.06.2007. Stručna komisija za procjenu utjecaja na okoliš dostavila Upravi za zaštitu okoliša analizu tih slovenskih primjedbi.
27.06.2008.	Slovensko Ministarstvo okoliša šalje dopis Europskoj komisiji.	
10.07.2008.	Ravnatelj Uprave za zaštitu okoliša šalje slovenskom Ministarstvu okoliša detalje o postupku predviđenom Espoo konvencijom.	
21.07.2008.	Ravnatelj Uprave za zaštitu okoliša traži sastanak sa slovenskim predstavnicima.	
(*) 01.08. - 26.09.2008.		<p>(*) U navedenom je periodu organizirana javna rasprava u Sloveniji u okviru prekogranične PUO. Rekonstrukcija događaja izvedena je na temelju spisa Regije Friuli Venezia Giulia, Ministarstva okoliša, zaštite teritorija i mora te Ministarstva kulturnih dobara i djelatnosti Republike Italije, u kojima se, međutim, ne spominje organiziranje javne rasprave u Sloveniji.</p> <p>Slovenija je javni uvid organizirala u sjedištu Agencije za zaštitu okoliša RS u Kopru, gdje je bila izložena raspoloživa dokumentacija - studije utjecaja na okoliš za oba LNG terminala:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. za terminal za ukapljeni prirodni plin u Muggi - nositelj zahvata Gas Natural SDG, S.A. 2. za terminal za ukapljeni prirodni plin u Trščanskom zaljevu - nositelj zahvata Endesa Terminal Alpi Adriatico s.r.l. <p>Navedeni su dokumenti bili dostupni i na internetskim stranicama Agencije za zaštitu okoliša. Budući da se postupak prekogranične PUO vodio samo za LNG terminal "Zaule", potpuno je nejasno kako je i zašto Slovenija javnu raspravu organizirala za oba terminala.</p> <p>Primjedbe i komentare u sklopu javne rasprave podnijela su sva slovenska ministarstva, Općina Divača, udruge za zaštitu okoliša Zveza ekoloških gibanj i AdriaticGreeNet te 16 građana.</p>
15.09.2008.	3. sastanak održan u Trstu > formira se Stručno tijelo za prekogranične analize.	Nisu jasni razlozi ove inicijative jer iz spisa Stručne komisije za procjenu utjecaja na okoliš proizlazi da je Slovenija bila dobila dokumentaciju i da su njihove primjedbe zaprimljene.
13.10.2008.	4. sastanak održan u Ljubljani.	

Datum	Faza procedure	Komentari
04.11.2008.	Međunarodna mreža okolišnih organizacija AdriaticGreeNet po drugi put podnosi prijavu Europskoj komisiji novim argumentima pobijajući odgovor dobiven dana 11. svibnja 2007.	Europska komisija drugi put odbija prijavu (odgovor na prijavu 01.07.2009.)
26.11.2008.	Uprava za zaštitu okoliša zaprima slovensko mišljenje izdano dana 29.10.2008.	Nejasno je radi li se o novome mišljenju, a ako je tako, na osnovi koje je dokumentacije Slovenija sastavila to mišljenje.
19.02.2009.	Viši institut za zaštitu i istraživanje okoliša (ISPRA) sastavlja "Protuzaključke o Izvješću o prekograničnom utjecaju slovenskog Ministarstva okoliša".	Viši institut za zaštitu i istraživanje okoliša djeluje pod nadzorom Ministarstva okoliša, zaštite teritorija i mora Republike Italije.
13.03.2009.	Mišljenje br. 251/2009 Stručne komisije za procjenu utjecaja na okoliš – PUO i SPUO (u vezi s Primjedbama slovenske vlade) > osvrtno na slovenske primjedbe iz 2006. godine i primjedbe zaprimljene tijekom javne rasprave organizirane u Kopru 2008. godine > uzeti u obzir utjecaji vezani uz morski okoliš, moguće nezgode, ribarstvo, krajobraz, turizam, pomorski promet i utjecaj na zdravlje > zaključak: zahvat ocijenjen prihvatljivim za okoliš.	Nije jasno zašto je Stručna komisija za procjenu utjecaja na okoliš u dvije faze davala mišljenje o prihvatljivosti zahvata, u drugoj fazi razmatrajući samo slovenske primjedbe. Što se tiče primjedbi pristiglih iz Slovenije tijekom javne rasprave organizirane u kolovozu i rujnu 2008. godine, naglašavamo da u dokumentaciji koja je bila na javnom uvidu niti jednom riječju nigdje nije bilo spomena o obavezama koje proistječu iz Espoo konvencije, da je javnosti bila dostupna samo djelomično prevedena dokumentacija vezana uz oba projekta izgradnje LNG terminala, da nije bilo ni spomena o primjedbama Slovenije iz 2006. godine. Mišljenje br. 73/2008 Stručne komisije za procjenu utjecaja na okoliš o prihvatljivosti zahvata za okoliš bilo je sastavni dio dokumentacije na javnom uvidu u Sloveniji. Procedura prema Espoo konvenciji ne predviđa takvu mogućnost. Slovenija je svoju javnost konzultirala samo tom prilikom, tj. dvije godine nakon zaprimanja dokumentacije od Italije.
16.06.2009.	4. sastanak održan u Ljubljani > rasprava o analizi talijanske Stručne komisije za procjenu utjecaja na okoliš > zaključak da nove tehnologije koje ne koriste morsku vodu za uplinjavanje nisu primjenjive > razjašnjene su mjere praćenja stanja okoliša > zahtjev Slovenije za otvaranjem stručne rasprave o primjeni Espoo konvencije > prihvaćena odluka o dopuni Mišljenja br. 251/2009 Stručne komisije za procjenu utjecaja na okoliš.	Iz spisa Stručne komisije za procjenu utjecaja na okoliš zaključujemo da je zahtjev Slovenije za otvaranjem stručne rasprave "preskočen" odlukom o dopuni Mišljenja br. 251/2009 > Slovenija prihvaća tu odluku.

Datum	Faza procedure	Komentari
03.07.2009.	<p>Dopuna Mišljenja br. 251/2009 Stručne komisije za procjenu utjecaja na okoliš – PUO i SPUO od 13. 03. 2009.</p> <p>- ispuštanje vode unutar Miljskog zaljeva (Baia di Muggia) > prije početka radova: studija o zdravlju, praćenje ribarstva i marikulture, pet kontrolnih postaja unutar zaljeva i pet postaja na prijelaznom području između Miljskog i Trščanskog zaljeva radi praćenja stanja u vodenom stupu i sedimentu > granične vrijednosti za klor i temperaturu > Operativni protokol (Viši institut za zaštitu i istraživanje okoliša – ISPRA + Regionalna agencija za zaštitu okoliša – ARPA); plan uklapanja u krajobraz; pribavljanje sustava videonadzora.</p>	<p>Mjere praćenja i zaštite okoliša predviđene Dopunama Mišljenja 251/2009 odnose se na situaciju s vjerojatnim značajnim utjecajem na okoliš, koji uopće nije uzet u obzir u prethodnim mišljenjima Stručne komisije za procjenu utjecaja na okoliš.</p>
17.07.2009.	<p>Dekret Ministarstva okoliša, zaštite teritorija i mora, u dogovoru s Ministarstvom kulturnih dobara i djelatnosti: zahvat ocijenjen prihvatljivim za okoliš > zaključivanje procedure procjene utjecaja na okoliš.</p> <p>Prima se na znanje da postrojenja povezana s terminalom ne obuhvaćaju priključni plinovod za spajanje na nacionalnu mrežu > dopisom Uprave za zaštitu okoliša od 14.02.2007. precizirano je da je okončanje postupka izdavanja dozvola i dalje uvjetovano zaprimanjem mišljenja o prihvatljivosti za okoliš za sve različite komponente projekta.</p> <p>Zaprima se mišljenje Regije Friuli Venezia Giulia o potvrdi Rješenja br. 1310/2007, a mjere koje regionalna izvršna vlast smatra neophodnima navode se u zaključnim propisima dekreta.</p>	

Napomena: Rekonstrukcija vremenskog slijeda i događaja izvedena je na temelju spisa Regije Friuli Venezia Giulia, Ministarstva okoliša, zaštite teritorija i mora te Ministarstva kulturnih dobara i djelatnosti Republike Italije. Posljednji obrađeni dokumenti odnose se na srpanj 2009. godine. Do studenog 2009. , kada je tiskana ova publikacija, postupak nije još uvijek bio okončan, o čemu svjedoče i novinski tekstovi koje prenosimo dalje u tekstu, nakon zaključaka. Cjelovita studija slučaja na talijanskom jeziku nalazi se na: www.adriaticgreenet.org

Zaključci

U razmotrenom slučaju ni talijanska ni slovenska strana nisu se pridržavale odredbi niti se pozivale na Konvenciju o procjeni utjecaj na okoliš preko državnih granica.

U Studiji o utjecaju na okoliš izgradnje terminala za ukapljeni plin "Zaule" navodi se da nije potrebno provesti prekograničnu procjenu utjecaja na okoliš jer se ta vrsta zahvata ne nalazi u popisu aktivnosti Priloga 1. Espoo konvencije. U Mišljenju Stručne komisije za procjenu utjecaja na okoliš br. 251/2009 ponavlja se ista opaska. Razlozi za ipak provedene improvizirane prekogranične konzultacije nisu nigdje navedeni; one se događaju prekasno tj. tek nakon što je konzultacijski proces u Italiji završen, što nije u skladu s odredbama Espoo konvencije. Osim toga, Studija o utjecaju na okoliš izgradnje terminala za ukapljeni plin "Zaule" nije nikada nadopunjena opisom mogućih prekograničnih utjecaja. Slovenska javnost dobila je na uvid u kolovozu 2008. godine prevedenu Studiju utjecaja na okoliš bez opisa prekograničnih utjecaja! Očit nedostatak jasnoće u definiranju procedura i improvizacije doveli su do toga da je Slovenija svoje primjedbe napisala za dva terminala za ukapljeni plin, off-shore i on-shore, dok je proceduru prekogranične procjene utjecaja Italija zapravo pokrenula samo za jedan i to onaj on-shore.

Iz spisa koje je sastavila Stručna komisija za procjenu utjecaja na okoliš proizlazi da je talijanska strana, osim što je pregovore vodila na potpuno improviziran način, odlučila uplesti i diplomaciju; to proizvodi loše posljedice na proceduru zbog promjena koje s vremenom nastupaju u dvjema različitim vladama, te omogućava jasnije čitanje inače nerazumljivih stalnih slovenskih zahtjeva za "ponovnim pokretanjem" faza temeljitijeg izvještavanja.

Zanimljivo je, također, da upletene države nisu iskoristile mogućnost rješavanja teškoća u provedbi prekogranične procjene koje previđa Espoo konvencija, poput istražnog postupka, koji se koristi u slučaju kad postoji dvojba o tome može li doći do značajnih negativnih posljedica preko granica države, ili ocjene usklađenosti, koja služi za ocjenu usklađenosti postupaka prekogranične procjene utjecaja na okoliš s odredbama Konvencije. Budući da je Slovenija, prema posljednjim informacijama iz medija iz studenog 2009. rekla svoje "odlučno ne" izgradnji LNG terminala u Muggi, treba pričekati i vidjeti na koji će se način spor završiti i hoće li se stranke obratiti Međunarodnom sudu ili će biti zatražena arbitraža u skladu s postupkom navedenim u Prilogu VII. Espoo konvencije.

O razvoju događaja u vezi s LNG terminalom "Zaule" iz slovenskog, hrvatskog i talijanskog tiska u periodu od rujna do studenog 2009.:

Glas Istre, 14. studenog 2009., ELIO VELAN

Muggia i Dolina protiv LNG terminala

MUGGIA - Nakon što je u ponedjeljak u Ljubljani održan susret ministara vanjskih poslova Italije i Slovenije, uz nazočnost ministara za zaštitu okoliša dviju susjednih država, pitanje izgradnje LNG terminala u Tršćanskom zaljevu polučilo je čudan političko-diplomatski incident. Naime, nakon što je slovenska vlada još jednom talijanskoj strani potvrdila da neće podržati izgradnju terminala, odnosno, da će se oduprijeti tom projektu, o tome su opet progovorili čelnici dviju talijanskih općina, Doline i Muggia. Predstav-

nici vladajuće koalicije lijevog centra u tim općinama uputili su slovenskom premijeru Borutu Pahoru službeno pismo potpore slovenskom stavu. Ukratko, dvije talijanske općine službeno su i javno stale na stranu vlade druge države, što je izazvalo oštru reakciju iz Rima. **Radi se, zapravo, o diplomatskom presedanu koji govori i o tome da je pitanje izgradnje LNG terminala transgranični, a nikako nacionalni problem:** on može zadovoljavati nacionalne interese, ali dimenzije ekološke sigurnosti tiču se i šire zajednice.

IL PICCOLO 11. studenog 2009., PIER PAOLO GAROFALO

IL DOPO VERTICE ITALO-SLOVENO SU AMBIENTE E COOPERAZIONE

TRIESTE «Gli ulteriori documenti che presenteremo convinceranno gli sloveni della bontà del rigassificatore di Zaule» afferma Stefania Prestigiacomo. Il vertice bilaterale italo-sloveno di lunedì a Brdo, alle porte di Lubiana, ha visto confrontarsi il nostro ministro dell'Ambiente e l'omologo sloveno Karl Erjavec, con i "buoni uffici" del titolare della

Farnesina Franco Frattini. Se sui Balcani e i collegamenti pan-europei, nella fattispecie l'asse Trieste-Divaccia, Lubiana ha mostrato una chiara volontà di cooperazione, altrettanto **evidente è stata la rigida contrarietà degli ospiti sul progetto di rigassificatore che l'Italia vuole realizzare nel Golfo di Trieste...** (tekst se nastavlja)

Prijevod:

NAKON TALIJANSKO-SLOVENSKOG SASTANKA NA VRHU O OKOLIŠU I SURADNJI

TRST - "Dodatni dokumenti koje ćemo izložiti uvjerit će Sloveniju o prihvatljivosti LNG terminala u mjestu Zaule", tvrdi Stefania Prestigiacomo. Na slovensko-talijanskom bilateralnom sastanku na vrhu, održanom u ponedjeljak u Brdu nadomak Ljubljane, naš ministar za okoliš i njegov slovenski kolega Karl Erjavec suočili su se s "dobrim uslugama" talijanskog ministra vanjskih poslova Franca Frattinija. Dok je u vezi s Balkanom i paneuropskim povezivanjem, konkretnije s osovinom Trst - Divača, Ljubljana jasno pokazala želju za suradnjom, isto je tako jasno bilo snažno suprotstavljanje gostiju projektu izgradnje LNG terminala koji Italija želi realizirati u Tršćanskom zaljevu....(tekst se nastavlja)

IL PICCOLO, 4. rujna 2009.

MERCOLEDI' IL SUMMIT ITALO-SLOVENO

DA LUBIANA IL "NO" UFFICIALE AL RIGASSIFICATORE

Le motivazioni: "Impatto ambientale pericoloso, e aprirebbe la strada all'impianto off-shore"

LUBIANA - Un secco "no" al rigassificatore di Zaule. Come si prevedeva, il governo sloveno ha ieri ufficializzato la sua bocciatura del progetto del terminal "Gas Natural" nell'area ex Esso nei pressi di Muggia, e sarà questa la posizione che Lubiana presenterà all'incontro italo-sloveno in programma mercoledì prossimo nella capitale slovena. **"Le nostre osservazioni non sono state prese in considerazione e il rigassificatore, dal punto di vista dell'impatto ambientale transfrontaliero, è inaccettabile"** ha sintetizzato le con-

clusioni del governo il ministro dell'ambiente Karl Erjavec. Spiegando più in dettaglio le manchevolezze che Lubiana ha riscontrato nella documentazione italiana, il ministro ha sottolineato l'impatto inaccettabile del terminal sulla sicurezza in generale e sulla biodiversità nelle acque dell'intero Alto Adriatico. Inoltre, il governo sloveno non ha assolutamente gradito che nell'incartamento sul rigassificatore di Zaule si menzioni, seppur marginalmente, il progetto per il terminal off-shore a meta' golfo..... (tekst se nastavlja)

Prijevod:

*Talijansko-slovenski summit u srijedu
IZ LJUBLJANE SLUŽBENO "NE" TERMINALU ZA UKAPLJENI PLIN*

Razlozi: "Opasan utjecaj na okoliš i otvaranje puta izgradnji i off-shore terminala"

LJUBLJANA - Odlučno "ne" izgradnji terminala za ukapljeni plin u mjestu Zaule. Kao što se pretpostavljalo, jučer je slovenska vlada službeno odbacila projekt terminala za ukapljeni plin tvrtke Gas Natural planiran u blizini Muggie u bivšoj zoni Esso, a taj će stav Ljubljana i službeno predstaviti na talijansko-slovenskom susretu planiranom sljedeće srijede u slovenskoj prijestolnici. "Naše primjedbe nisu uzete u obzir, a, s obzirom na prekogranični utjecaj na okoliš, LNG terminal je neprihvatljiv". Tako je ministar za okoliš Karl Erjavec sazeo vladine zaključke. Poblize objašnjavajući nedostatke koje je Ljubljana pronašla u talijanskoj dokumentaciji, slovenski je ministar istaknuo neprihvatljiv utjecaj terminala na sigurnost općenito, a posebice na bioraznost na području cijelog Sjevernog Jadrana. Osim toga, za slovensku je vladu bilo neprihvatljivo to što je u dokumentaciji spomenut, iako samo marginalno, projekt izgradnje off-shore terminala posred Tršćanskog zaljeva.....(tekst se nastavlja)

SLOVENSKA TISKOVNA AGENCIJA - THE SLOVENIAN PRESS AGENCY (ZM/GZ), 18. rujna 2009.

GREEN NGO PROPOSES SLOVENIA TO TAKE GAS TERMINALS TO EU COURT

Piran, 18 September (STA) - Croatian, Italian and Slovenian environmentalists associated in the AdriaticGreeNet (AGNet) network presented in Slovenia's Piran on Friday their positions on the planned construction of a gas terminal in Aquilinia (Zavljje) near Trieste, concluding that Slovenia should turn to the European Court of Justice

Italian representative Elena Gobbi noted that **Italy had breached EU legislation in its environmental impact study, because it did not include a cross-border impact assessment, as required by the ESPOO Convention** on Environmental Impact Assessment.

Because of the "obvious violations of the EU regulations in the Zavljje case", the AGNet has filed a complaint against Italy with the European Commission.

"The Commission said in its answer that Slovenia was being informed about the project throughout its duration, which is why it cannot intervene," Gobbi said, adding that the ball was now on Slovenia's court.

She believes Slovenia should go to the European Court of

Justice and demand the procedure to be repeated. The Slovenian government has been provided with enough information which prove that Italy failed to comply with EU legislation in its environmental impact study, added Gobbi. Slovenia's representative Karl Lipic argued that Slovenia had wasted a lot of time, which is why the potential outcome in an international court was uncertain. "We have made so many mistakes that the question is whether Brussels would take us seriously," he added.

Croatia's Dusica Radojic noted that the area of northern Adriatic should be proclaimed extremely vulnerable marine area, adding however that there was a lack of political will for such a move in all three countries.

Kopar, 24. rujna 2008. - Konferencija za medije AdriaticGreeNeta na kojoj su predstavljene primjedbe na studiju utjecaja na okoliš za LNG terminale u Tršćanskom zaljevu

5/ Propisi koji reguliraju područje procjene utjecaja na okoliš

Hrvatski propisi:

Zakon o zaštiti okoliša RH 110/2007
<http://www.nn.hr/clanci/sluzbeno/2007/3226.htm>

Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš NN 64/2008
<http://www.nn.hr/clanci/sluzbeno/2008/2175.htm>

Izmjene i dopune Uredbe procjeni utjecaja zahvata na okoliš NN 67/2009
http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_06_67_1594.html

Uredba o informiranju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša NN 64/2008
<http://www.nn.hr/clanci/sluzbeno/2008/2177.htm>

Zakon o potvrđivanju Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica (Narodne novine- Međunarodni ugovori 1/6/2006) - pročišćeni tekst
<http://participator.zelena-istra.hr/bin/view/Participator/Propisi>

Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (Narodne novine- Međunarodni ugovori 1/7/2008)
<http://narodne-novine.nn.hr/clanci/međunarodni/328856.html>

Ostali propisi:

Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context - Espoo konvencija
<http://www.unece.org/env/eia/>

Council Directive of 27 June 1985 on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment, amended by: Council Directive 97/11/EC of 3 March 1997 and Directive 2003/35/EC of the European Parliament and of the Council The European Union providing for public participation in respect of the drawing up of certain plans and programmes relating to the environment and amending with regard to public participation and access to justice Council Directives 85/337/EEC and 96/61/EC (2003) - EIA Directive - Direktiva o procjeni utjecaja na okoliš
<http://ec.europa.eu/environment/eia/eia-legalcontext.htm>

The European Union, Directive 2001/42/EC of the European Parliament and of the Council on the Assessment of the Effects of Certain Plans and Programmes on the Environment, Rev. 3. (2001) - SEA Directive - Direktiva o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš
<http://ec.europa.eu/environment/eia/sea-legalcontext.htm>

Protocol on Strategic Environmental Assessment - SEA Protocol - Protokol o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš
http://www.unece.org/env/eia/sea_protocol.htm

Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters - Aarhuska konvencija
<http://www.unece.org/env/pp/treatytext.htm>

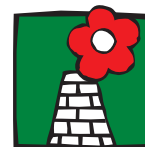
Impressum

Ova je publikacija rezultat projekta *Demokracija u praksi* koji je financiran iz PHARE programa Europske unije za Hrvatsku (ugovor br. 2006-0202-020201 sklopljen sa Središnjom agencijom za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije).

Projekt provodi

Zelena Istra

zelena istra

Projektni partner

Udruga Sunce iz Splita

Suradnik na projektu

Mreža AdriaticGreeNet sa sjedištem u Tarcentu (Udine, Italija)

Za više informacija o projektu

Zelena Istra
Gajeva 3
HR - 52100 Pula
Tel. i faks: ++385 (0)52 506 065
E-mail: udruga-zelena-istra@pu.t-com.hr
Internet stranice: <http://www.zelena-istra.hr/>

Voditeljica projekta

Dušica Radojčić
dusica.radojic@zelena-istra.hr

Delegacija Europske komisije u Hrvatskoj

Trg žrtava fašizma 6
HR - 10000 Zagreb
Tel.: ++385 (0)1 4896 500
Faks: ++385 (0)1 4896 500
E-mail: delegation-croatia@ec.europa.eu
Internet stranice: <http://www.delhrv.cec.eu.int/en>

Središnja Agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije

Almeria - Vukovarska 284
HR - 10000 Zagreb
Tel.: ++385 (0)1 4591 245
Faks: ++385 (0) 4591 075
E-mail: cfcu@mfin.hr
Internet stranice: <http://cfcu.mfin.hr/>

Stavovi izneseni u ovoj publikaciji ne odražavaju nužno stavove Europske komisije. Za sadržaj odgovara isključivo Zelena Istra.

Ovaj projekt financira EUROPSKA KOMISIJA. Europska komisija je izvršno tijelo Europske unije.

Europsku uniju čini 27 država članica koje su donijele odluku o postupnom povezivanju svojih znanja, resursa i sudbina. Tijekom 50-godišnjeg razdoblja proširenja, zajedno su gradile područje stabilnosti, demokracije i održivog razvoja istovremeno zadržavajući kulturnu raznolikost, toleranciju i individualne slobode. Europska unija nastoji svoja postignuća i vrijednosti podijeliti za zemljama i narodima i izvan svojih granica."

Nakladnik

Udruga Zelena Istra

Tekst napisala

Dušica Radojčić (Zelena Istra), studiju slučaja iz poglavlja 4. obradila Elena Gobbi (AdriaticGreeNet)

Prijevod studije slučaja (poglavlje 4.)

Marina Barbić-Poropat

Grafičko oblikovanje:

ORGANIZACIJA - Kreativna agencija, Pula

Tisak

Tiskara Zelina, Sv. Ivan Zelina
Tiskano na recikliranom papiru.

Naklada

500 primjeraka

Pula, studeni 2009. godine

PREKOGRANIČNA PROCJENA UTJECAJA NA OKOLIŠ

s osvrtom na poteškoće u
provedbi i moguća rješenja
za države Sjevernog Jadrana